

	Fakta till stödorden.
1	Historik • U 137 var en sovjetisk ubåt. • Den gick på grund på skäret Torhamnaskär vid inloppet till Gåsefjärden, i militärt skyddsområde utanför Karlskrona, Blekinge. • På kvällen tisdagen den 27 oktober 1981 bedrev svenska marinen försök med en ny ubåtsjakttorped utanför Karlskrona skärgård. Ubåten Neptun och två helikoptrar ur 13. helikopterdivisionen deltog. Kvällen var stilla och ljud hördes långt över vattnet. Sikten var god. Några ovidkommande fartyg syntes inte till. Samma kväll cirka klockan 20.00 gick den sovjetiska ubåten U 137 på grund vid Torhamnaskär i Gåsefjärden, cirka en mil sydost om Karlskrona. Då man inte lyckas ta sig av grundet med hjälp av ubåtens dieselmotorer klättrade några ur besättningen, däribland befälhavaren, upp i tornet. Endast 30–40 meter från ubåten skymtade en liten ö och 100 meter längre bort syns en större ö. Man försökte återigen ta sig av grundet, man körde motorerna på högvarv men ingenting hjälpte. Öbor på öarna runt omkring hörde motorbullret men man kunde inte se någonting i mörkret. De flesta antog att det rörde sig om en marinövning i närheten, och man gick och lade sig för natten. • På onsdagen den 28 oktober gjorde en fiskare upptäckten: Halvvägs uppkörd på grundet vid Torumskär stod en ubåt. Den var svart och hade ingen beteckning. I tornet kunde han se tre, fyra män som tittade åt hans håll med kikare. De siktade med k-pistar mot hans fiskebåt när han kom nära. Han noterade en flagga med en stjärna men då flaggan inte alls överensstämde med Sovjetunionens flagga konstaterade han endast att det såg ut att röra sig om en utländsk ubåt, troligen från öst, och han vände och åkte hem igen. Han ringde sedan till regementet i Karlskrona som först inte trodde honom men man lovade att undersöka saken. Först två timmar senare hade marinen folk på plats.
2	Fakta • Enligt befälhavaren på ubåten hade de fått fel på radiopejlen, gyrokompassen och navigationssystemet vilket sades vara orsaken till att man navigerat fel och hamnat mitt i den svenska skärgården. Dessutom fungerade ekolodet dåligt. • Sverige anklagade Sovjetunionen för att de avsiktligt kränkt svenskt territorialvatten. • Sovjet begärde att sovjetiska örlogsfartyg skulle få gå in i skyddsområdet och bärga ubåten. Denna begäran avslogs. Trots att de fått nej begav sig ett ubåtsbärgningsfartyg eskorterat av två stora och tio mindre sovjetiska örlogsfartyg mot Sverige.

	• Sverige gjorde hemliga strålningsmätningar genom att en av kustbevakningens båtar lade till vid ubåten. Den sovjetiska bevakningen tog ingen större notis om detta, de trodde förmodligen att det rörde sig om en vanlig kustbevakningsbåt, men den var invändigt helt ombyggt och hade fått installerat utrustning för att kunna mäta eventuell radioaktivitet och därmed avgöra om U 137 var kärnvapenbestyckad eller ej. Efter mätningarna är experterna tvärsäkra: Det fanns uran ombord. • Samma dag drogs ubåten sedan loss från grundet efter att ubåtsbesättningen sände upp nödraketer då båten höll på att slås sönder i den hårda sjön. • På fredagsmorgonen den 6 november lossades U 137:s förtöjningar och ubåten kunde bege sig hemåt. Cirka fem kilometer ut på internationellt vatten lämnades ubåten formellt över.
3	Kul att veta • Ubåten hette inte U 137 utan S-363. U 137 var det namn som vi i Sverige gav den. Namnen på de sovjetiska ubåtarna var hemligstämplade. • Den exakta orsaken varför U 137 gick på grund är fortfarande inte känd. • Bert Karlsson hävdar att han köpte den riktiga U 137 i Danmark för en halv miljon kronor. I mitten på 80-talet var skivbolagsbossen Bert Karlsson chef för Skara Sommarland och letade som bäst efter en ny attraktion till sin nöjespark. Då fick han en snilleblix. Han skulle köpa ubåten som hade gjort Karlskrona världskänt några år tidigare. Den fanns sedan i ca 10 år på Skara Sommarland innan den skrotades. Men om det verkligen var den riktiga U 137 som fanns i Skara är inte helt säkert. Det fanns ett antal ubåtar av samma sort i Skandinavien vid den tidpunkten. Det är högst osannolikt att det var den rätta U 137 som Bert köpte, säger ubåtsexperten Björn Hamilton.
4	Film • https://vimeo.com/11072021
5	Källor • https://sv.wikipedia.org/wiki/U_137 • http://www.blt.se/blekinge/bert-kopte-u-137-for-en-halv-miljon/